

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie ze skargi M. J. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 29 kwietnia 2013 r., wydanego w sprawie

z powództwa M. J.

przeciwko S. L.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 grudnia 2014 r.,

- 1) odrzuca skargę**
- 2) oddala wniosek pełnomocnika powoda o przyznanie od Skarbu Państwa nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Powód M. J. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 kwietnia 2013 r. (sygn. akt [...]) oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w K., którym ten Sąd oddalił skierowane przeciwko S. L. o pozbawienie wykonalności opisanych w pozwie tytułów wykonawczych tj. wyroku Sądu Rejonowego w T. oraz Sądu Okręgowego w K. Powód wniósł o stwierdzenie niezgodności wyroku Sądu Okręgowego w K. z art. 379 pkt 5 k.p.c., przez przyjęcie braku podstaw do odroczenia rozprawy przed Sądem pierwszej instancji. Powód podniósł także w skardze, że na skutek wyroku Sądu drugiej instancji poniósł szkodę, bowiem w wyniku wydania zaskarżonego orzeczenia nie doszło do pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych ani nie doszło do zasądzenia na rzecz powoda kwoty 5.781,29 złotych tytułem odszkodowania za zaniechanie wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego i zbycie naczepy w toku postępowania egzekucyjnego, a ponadto został obciążony kosztami postępowania. Zdaniem skarżącego szkoda nie zostałaby wyrządzona, gdyby doszło do wydania wyroku zgodnego z prawem procesowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, ustanowiona ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) jest - podobnie jak skarga kasacyjna - środkiem prawnym sformalizowanym. Wysokie wymagania formalne stawiane skardze są związane nie tylko z jej specjalną, nadzwyczajną funkcją w systemie prawa, ale wynikają także z potrzeby spełnienia wysokich oczekiwań profesjonalnych.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego została wniesiona, przytoczenie jej podstaw i ich uzasadnienia, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga

dotyczy, wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe i wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem.

Wymienione wymagania skargi mają charakter konstrukcyjny i powinny być spełnione kumulatywnie. To oznacza, że skarga niespełniająca któregośkolwiek z nich jest dotknięta tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków i podlega odrzuceniu bez wzywania do ich usunięcia. Każde z tych wymagań przewidzianych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. - na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę - ma charakter samoistny, powinno być zatem spełnione niezależnie od innych wymagań (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05 i z dnia 18 stycznia 2006 r., III CNP 21/05, niepubl.; z dnia 17 grudnia 2013 r. V CNP 23/13, niepubl.).

Uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy, polega na przedstawieniu wyodrębnionego wyводу przekonującego, że szkoda została wyrządzona oraz określającego czas jej powstania, postać i związek przyczynowy z wydaniem wyroku niezgodnego z prawem (por.: postanowienie SN z dnia 31 stycznia 2006 r., sygn. akt IV CNP 38/05, OSNC z 2006 r., nr 7 - 8, poz. 141; postanowienie SN z dnia 22 listopada 2005 r., sygn. akt I CNP 19/05, niepubl.; postanowienie SN z dnia 23 września 2005 r., sygn. akt III CNP 5/05, niepubl.; postanowienie SN z dnia 11 sierpnia 2005 r., sygn. akt III CNP 4/05, OSNC z 2006 r. Nr 1, poz. 16). Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, ten kreatywny wymóg skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia obliuguje skarżącego nie tylko do złożenia oświadczenia, że szkoda wystąpiła, wymagane jest również wyraźne określenie jej rodzaju i rozmiaru, oraz powołanie lub przedstawienie dowodów lub innych środków uwiarygodniających twierdzenia w tym zakresie (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2013 r., IV CNP 38/13, niepubl. z dnia 12 lipca 2012 r., IV CNP 20/12, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2012 r., IV CNP 26/12, niepubl. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2012 r., III CNP 21/12, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2012 r., V CNP 100/11, niepubl.). W skardze

nie uprawdopodobniono wyrządzenia szkody spowodowanej wydaniem zaskarżonego wyroku (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Zważyć też trzeba, że powołanie się przez skarżącego na prawomocne oddalenie apelacji od wyroku oddalającego powództwo bez wskazania wprost wysokości poniesionej szkody, bez przedstawienia przekonującej jurydycznej argumentacji mogącej przemawiać za tym, że szkoda ta została stronie skarżącej rzeczywiście wyrządzona oraz bez wskazania odpowiednich środków mających uwiarygodnić to twierdzenie, samo w sobie nie jest wystarczające do spełnienia obowiązku przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. postanowienie SN z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140).

Jak przyjmuje się w judykaturze Sądu Najwyższego nieuwzględnienie powództwa bądź apelacji od wyroku, którym oddalone zostało powództwo nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody, której rozmiary odpowiadałyby wartości określonego w pozwie roszczenia. Oprócz twierdzenia, że strona poniosła szkodę konieczne są zatem - jak wskazano - dalsze szczegółowe wyjaśnienia, bez których o uprawdopodobnieniu szkody w ogóle mowy być nie może (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2007 r., III BP 7/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 11; z dnia 23 października 2008 r., V CNP 26/08, niepubl.; z dnia 8 grudnia 2009 r., III CNP 53/09, niepubl.; z dnia 10 lutego 2010 r., IV CNP 102/09, niepubl.).

Tak rozumianego obowiązku skarżący nie spełnił. Nie wskazał przede wszystkim wysokości poniesionej szkody poprzestając jedynie na lakonicznym stwierdzeniu wydania wyroku oddalającego apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego oraz o zasądzenie kwoty 5871 złotych tytułem odszkodowania.

Ponadto wobec tego, że skarżący związał szkodę z zawartym w wyroku rozstrzygnięciem co do zwrotu kosztów procesu trzeba podnieść, że koszty procesu, którymi strona została obciążona, nawet wtedy, gdy zostały uiszczone, nie stanowią szkody uzasadniającej wniesienie skargi przewidzianej w art. 424¹ k.p.c., a postanowienie zawierające rozstrzygnięcie w tym zakresie nie podlega zaskarżeniu tą skargą (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada

2005 r., II CNP 15/05, OSNC 2006, nr 9, poz. 153 oraz z dnia 27 lipca 2006 r., II BP 11/06, niepubl.; postanowienie z dnia 28 listopada 2006 r., III CNP 46/06, niepubl.; z dnia 31 października 2013 r., IV CNP 34/12, niepubl.). W końcu wymaga podkreślenia, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego uznaje się za niewystarczające w ramach obowiązku nałożonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. określenie w nagłówku skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku wartości przedmiotu zaskarżenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2013 r. II CNP 38/1, niepubl.; dnia 16 października 2012 r., IV CNP 46/12, niepubl.).

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Oddalając wniosek pełnomocnika powoda o przyznanie od Skarbu Państwa nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd Najwyższy uwzględnił wyrażane w judykaturze stanowisko, że kasacja wniesiona przez adwokata ustanowionego dla strony zwolnionej od kosztów sądowych, niezawierająca przytoczenia jej podstaw bądź ich uzasadnienia, nie jest "udzieleniem pomocy prawnej", za którą koszty ponosi Skarb Państwa (por. np. postanowienia z dnia 18 marca 1999 r., I CKN 1046/97, OSNC 1999, Nr 10, poz. 178, z dnia 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, Nr 6, poz. 123, z dnia 12 lutego 1999 r., II CKN 280/98, niepubl.), które można odpowiednio, na podstawie art. 424¹² k.p.c. odnieść do sytuacji, gdy skarga stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wniesiona przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu dla strony zwolnionej od kosztów sądowych, nie zawiera uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2009 r. I CNP 113/08 niepubl.). Uzasadniało to odmowę przyznania pełnomocnikowi powoda zwrotu kosztów z tytułu pomocy prawnej udzielonej z urzędu.